

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Лозовий Сергій Вячеславович
Науковий керівник: к.е.н., доц. Гнип Н.О.
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

На сучасному етапі розвитку світової економіки виникла ситуація, яка характеризується поширенням міжнародної підприємницької діяльності, що відбувається через сервісну, торговельну, виробничу, науково-технічну та іншу співпрацю господарюючих суб'єктів декількох країн (міжнародних партнерів). Актуальність теми полягає у виникненні принципово інших можливостей економічного розвитку трансформації зв'язків між Україною та світовим співтовариством. Розуміючи суть та принципи міжнародної підприємницької діяльності, можна впевнено налагоджувати зовнішньоекономічні стосунки з різними країнами світу. Основним спонукальним мотивом активізації і розширення участі партнерів у міжнародному бізнесі є можливість збільшення масштабів та ефективності підприємництва за рахунок інтернаціоналізації певних сегментів ринку, використання нових додаткових джерел необхідних матеріальних (інвестиційних) ресурсів, диверсифікації виробничо-господарської діяльності. Міжнародний бізнес виникає внаслідок розвитку й поглиблення міжнародного поділу праці та формування світового ринку. Незважаючи на проведення ґрунтовних досліджень в цій сфері, недостатньо уваги приділялося системному визначенню проблем функціонування окремих галузей економіки в умовах посткризової ситуації та шляхів виходу з неї, покращення умов міжнародного співробітництва і інвестиційного клімату в країні.

Після підписання економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС, спостерігалися суттєві зрушення у торгово-економічних відносинах України з ЄС, а саме за підсумками 2015 року Євросоюз став основним торговим партнером в загальному товарообігу – 35%, країни СНД – 28%, країни Азії – 25% і 12% - всі інші партнери. Падіння експорту до Росії (за 2015 р. впало до 13%), було компенсовано за рахунок зростання експорту до всіх країн-найбільших споживачів української продукції в ЄС. Основна частка українського експорту припадала на: Польщу (15,7%), Італію (14,6%), Угорщину (8,8%), Німеччину (9,5%), Іспанія (6,2%), Нідерланди (6,7%). Основними товарними групами Українського експорту до ЄС у 2015 році були: чорні метали (23,7%), зернові культури (11,5%), руди, шлаки та зола (9,3%), електричні машини і устаткування (9,3%),

енергетичні матеріали (7%) [4], питома вага яких у загальному обсязі експорту України до держав-членів Європейського Союзу за звітний період склала 60%, або 8016,6 млн. дол. США. Нульова ставка мита була застосована ЄС до 82,2% товарів українського аграрного експорту, 83,4% — харчової продукції та 94,7% — промислових товарів. Окрім світової торгівлі існує ще й такий прояв міжнародної підприємницької діяльності як спільні підприємства (СП). Найбільшу кількість СП було створено між Україною та Росією: станом на 2015 р. тільки на території нашої держави було зареєстровано 550 таких структур. Це становило 13% від загальної кількості СП на території України. Таким СП є україно-російське транснаціональне утворення – фінансово-промислова група Росії. Прикладами українсько-білоруських СП є: СП "Вітязь" зі складання телевізорів у Києві з комплектуючих Вітебського телевізорного заводу; СП "Атлант-Україна" з участю Мінського заводу холодильників з організації сервісного обслуговування холодильників "Атлант".

Розвиток міжнародного бізнесу в Україні відбувається в умовах ринкової трансформації національної економіки. Тому загальноекономічні проблеми не можуть не спричиняти загострення або ж виникнення певних проблем у кожній сфері чи галузі економіки, в тому числі і у міжнародному бізнесі. Найчастіше організатори міжнародного бізнесу мають справу з політико-правовими, організаційно-структурними, економічними та соціально-психологічними проблемами. Політико-правові проблеми виникають в результаті недосконалості або відсутності необхідних законодавчих актів, збереження потенційних можливостей порушення політичної стабільності як у нашій країні, так і в наших зарубіжних партнерів. Організаційно-структурні проблеми розвитку міжнародного бізнесу обумовлені такими причинами, як недосконалість і нерозвинутість вітчизняних ринкових інфраструктурних інституцій, повільне входження України у міжнародні політичні та економічні структури тощо. Економічні проблеми розвитку міжнародного бізнесу спричиняються недостатньою конвертованістю національної валюти, порушенням ринкових принципів ціноутворення, відсутністю ефективної системи міжнародного маркетингу як умови дійового зв'язку між попитом і пропозицією в міжнародному масштабі. Соціально-економічні проблеми розвитку міжнародного бізнесу обумовлені консервативністю економічного мислення, відсутністю досвіду професійного менеджменту у значної частини суб'єктів міжнародних економічних відносин, незнанням іноземних мов тощо [1].

Як свідчить практика сучасного господарювання, названі проблеми в тій чи іншій мірі мають місце на всіх рівнях управління спільним підприємництвом - внутрішньовиробничому, галузевому, регіональному, державному, міжнародному. Тому й вирішення їх вимагає спільних дій кожної ланки підприємницької діяльності, формування відповідної

стратегії розвитку та ефективної системи управління. Досить перспективними є економічні зв'язки України з країнами СНД і Східної Європи. Адже в свій час саме з цими країнами наша держава мала найтісніші економічні взаємозв'язки [2].

Не менш перспективним напрямом розвитку міжнародного бізнесу є спільне підприємництво з країнами, що розвиваються. Поки що Україна навіть не задекларувала цілі та завдання української зовнішньоекономічної політики щодо цього регіону. І це в той час, коли ринки країн, що розвиваються, практично відкриті для українських підприємств. Розвитку взаємовигідних економічних зв'язків з країнами, що розвиваються, може сприяти і та обставина, що багатьом з них доводиться вирішувати ті ж самі проблеми, що їх вирішує сьогодні Україна. Зрозуміло, що є певні передумови для поглиблення та розширення підприємницької діяльності країн, що розвиваються. Чимало з них за певних умов могли б стати якщо не великими, то середніми інвесторами в економіку України. Інакше кажучи, нашій державі необхідно якнайшвидше розробити концепцію економічних відносин з країнами, що розвиваються, як в цілому, так і з групами країн та окремими країнами-партнерами [1].

Отже, на сучасному етапі в Україні існує багато перешкод для розвитку міжнародного підприємництва, серед яких: нестабільна політична ситуація, недостатньо привабливий для нерезидентів інвестиційний клімат, створення і використання досягнень науково-технічного прогресу, неефективна галузева структура промислового виробництва та інші. І, доки ці проблеми не будуть вирішені, про створення перспективного середовища для ведення міжнародного бізнесу на території нашої країни навіть і мови бути не може.

Список використаних джерел:

1. Аврашков Л. Я. Экономика предприятия: [навч. посіб.] / Л. Я. Аврашков, В.В. Адамчук, О. В. Антонова – М.; Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 703 с.
2. Дахно І. Міжнародна економіка: [навч. посіб.] / І. Дахно, Ю.Бовтрук. - К. : МАУП, 2002. - 214 с.
3. Єгорченко Н. О. Перспективність поширення спільного підприємництва у міжнародних економічних відносинах / Н. О. Єгорченко // Економіка та держава. – 2009. – №7. – С. 48-51.
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.me.gov.ua